

Vergaderjaar 2015–2016

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 1313

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 september 2015

Naar aanleiding van de voortgangsmissie van het IMF, de Europese Commissie en de ECB (de Trojka) naar Cyprus van 14 juli tot en met 24 juli 2015 heeft de Europese Commissie het zevende formele voortgangsrapport opgesteld. De Trojka heeft beoordeeld hoe het staat met de uitvoering van de maatregelen waaraan Cyprus zich in het kader van het leningenprogramma van het ESM en het IMF heeft gecommitteerd. Het voortgangsrapport vormt de basis voor het besluit door de Raad van Bewind van het ESM en de IMF Board over de uitkering van de bijbehorende tranche. De achtste tranche van het ESM bedraagt 500 miljoen euro. Het IMF heeft op 23 september ingestemd met de achtste voortgangsrapportage van het IMF-programma voor Cyprus. Deze tranche van het IMF bedraagt circa 126 miljoen euro.

Door middel van deze brief wil ik uw Kamer informeren over de belangrijkste conclusies uit het voortgangsrapport. Na formele goedkeuring van de uitkering van de achtste tranche door de ESM Raad van Bewind zullen het voortgangsrapport en het aangepaste *Memorandum of Understanding* (MoU) publiekelijk beschikbaar komen; deze zijn op het moment van schrijven nog niet openbaar. Op 27 juli jl. gaf de Trojka een gezamenlijke publieke verklaring af over de conclusies van de voortgangsmissie; deze verklaring treft u in de bijlage¹. Tevens heeft de Eurogroep op 12 september jl. een verklaring uitgebracht over de zevende voortgangsmissie. Ook deze verklaring is bijgevoegd².

Conclusies uit het zevende voortgangsrapport

Het rapport van de Commissie beschrijft de macro-economische ontwikkelingen en de maatregelen die Cyprus genomen heeft om te voldoen aan de conditionaliteit uit het MoU op budgettair, financieel en structureel economisch gebied.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

De Trojka heeft drie *prior actions* vastgesteld waaraan inmiddels is voldaan. De eerste *prior action* betrof de aanneming door het Cypriotische parlement van wetgeving waardoor de achterstand in het overdragen van eigendomsbewijzen bij de aankoop van vastgoed kan worden weggevoerd. De tweede en derde *prior actions* betroffen aanneming door de Raad van Ministers van respectievelijk wettelijke stappen in het privatiseringsproces van telecombedrijf CyTA en een hervorming van overheidsdiensten, zoals regels omtrent promotie en mobiliteit.

Economische situatie

Cyprus heeft in het eerste kwartaal van 2015 de recessie achter zich gelaten. Voor heel 2015 wordt een groei verwacht van 0,5% bbp, 0,3 procentpunt meer dan in de vorige voortgangsrapportage.³ Deze groei is voornamelijk gestoeld op private consumptie, groei in de dienstensector, en het toerisme. Tevens profiteert Cyprus van lage energieprijzen en de wisselkoers van de euro. Voor 2016 en 2017 wordt er ongewijzigd een economische groei voorspeld van respectievelijk 1,4% bbp en 2,0% bbp. De werkloosheid wordt voor 2015 geraamd op circa 16%, vrijwel gelijk aan de zesde voortgangsrapportage. Volgend jaar zal deze naar verwachting met één procentpunt afnemen. In juni was de inflatie -2,1% (kerninflatie -0,7%). Dit heeft onder meer te maken met de lagere energieprijzen en lagere prijzen in de toerisme-industrie om aantrekkelijker te worden voor vakantiegangers.

Budgettaire situatie

Het EMU-saldo voor 2015 wordt geschat op -0,9% bbp, een verbetering van 0,6 procentpunt ten opzichte van de zesde voortgangsrapportage.⁴ Het primair begrotingsoverschot wordt voor 2015 geschat op 1,9% bbp, een verbetering van 0,4 procentpunt. De verbeteringen worden vooral verklaard door prudent begrotingsbeleid en hogere inkomsten. De vooruitzichten voor de staatsschuld zijn vrijwel niet gewijzigd ten opzichte van de zesde voortgangssituatie. De staatsschuld heeft zijn piek bereikt in 2014 (circa 108% bbp) en zal in 2015 naar verwachting uitkomen op circa 106% bbp, waarna deze verder zal dalen.

Financiële sector

Hervormingen in de financiële sector zijn voortgezet en de financiële situatie van de banken verbetert geleidelijk. De Cypriotische Centrale Bank bekijkt de financiële situatie scherp, in samenwerking met het SSM. De grootste uitdaging voor de financiële sector blijft het terugdringen van de leningen waarop een betalingsachterstand berust (*non-performing loans*). De aanpak van NPLs blijft een prioriteit en is noodzakelijk voor verdere stabilisering van de bankensector op lange termijn. Hoewel er signalen zijn dat de stijging van NPLs afneemt, zijn verdere stappen nog nodig, zoals aanneming van de wet die de verhandeling en securitisatie van leningen faciliteert waarmee de bankenbalansen kunnen worden verlicht. Tevens dient de aangenomen wetgeving op het gebied van insolventiewetgeving en de executeire verkoop van vastgoed nu uitgevoerd te worden; zowel de banken als de leners beginnen gebruik te maken van de nieuwe wettelijke mogelijkheden. Mede met het oog hierop is de hierboven genoemde *prior action* betreffende het overdragen van eigendomsdocumenten geformuleerd.

³ Mei 2015

⁴ Dit is exclusief een herkapitalisatie van de Coöperatieve bankensector t.w.v. 8,6% bbp (one-off).

De maatregelen uit het opgestelde actieplan tegen witwassen worden in het algemeen volgens plan geïmplementeerd. Zo is bijvoorbeeld het toezicht op de financiële sector, inclusief de advocatuur en de accountancy, versterkt en worden door middel van *onsite* inspecties door de Cypriotische Centrale Bank risicoprofielen aangescherpt.

Structurele hervormingen

Bij de implementatie van structurele hervormingen is sprake van vooruitgang, maar deze zou op een aantal punten sneller moeten gaan om het *momentum* niet verloren te laten gaan. Om een efficiëntere overheidsdienst te creëren en het privatiseringsproces te bespoedigen zijn eerdergenoemde *prior actions* geformuleerd. Andere gebieden laten vaak een gemixt beeld zien, waarbij vooruitgang bij één onderdeel hand in hand gaat met vertraging bij een ander onderdeel. Zo is op belastinggebied de informatie-uitwisseling tussen de Cypriotische belastingdienst en andere landen verbeterd, maar heeft het Cypriotische parlement langer de tijd nodig om te spreken over hervorming van de onroerendgoedbelasting.

Naar aanleiding van de motie van de leden Nijboer/Klaver⁵ bespreek ik ook de hervormingen met invloed op de sociaaleconomische situatie in Cyprus. Het minimaliseren van de gevolgen van bezuinigingen voor kwetsbare groepen en progressieve budgettaire consolidatie blijven centraal staan in het programma. De herziening van de sociale zekerheid voorziet in betere bescherming van kwetsbare groepen en richt uitkeringen op diegenen die deze het meest nodig hebben. Het *Guaranteed Minimum Income* (GMI) dat in 2014 is ingevoerd en in werking is, is gericht op kwetsbare groepen in de Cypriotische samenleving. Er zijn minder aanmeldingen dan verwacht. De toegankelijkheidscriteria zijn wat versoepeld, maar dit zal naar verwachting niet leiden tot een overschrijding van het oorspronkelijk voorziene budget. Er is een lijst opgesteld met activerend arbeidsmarktbeleid voor de periode 2015–2017, waarin maatregelen staan uit het Nationale Actieplan voor Jeugdwerkgelegenheid en maatregelen voor andere kwetsbare groepen, zoals langdurig werklozen.

Conclusie

De Trojka is over het algemeen positief over de voortgang van het macro-economische aanpassingsprogramma van Cyprus. De Trojka moedigt Cyprus aan structurele hervormingen te blijven doorvoeren. De Trojka heeft aangegeven dat Cyprus aan de vastgestelde *prior actions* heeft voldaan en dat Cyprus hiermee voldoet aan de conditionaliteit behorende bij de zevende tranche. Nederland onderschrijft het oordeel van de Trojka en is voornemens om in te stemmen met vrijgave van de 500 miljoen euro afkomstig van het ESM, in samenhang met de instemming van de IMF Board met uitkering van circa 126 miljoen euro van het IMF aan Cyprus.

De Minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem

⁵ Kamerstuk 21 501-07, nr. 1039.